

Aan de leden van de verenigde vergadering

Documentnummer

DELFT
16 april 2024

ONDERWERP

Advies van de Werkgroep Auditcommissie, aan de verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Delfland, over de jaarstukken 2023

Geachte leden,

In de vorige perioden had de VV een Rekeningcommissie. Met de overgang, begin 2024, naar een externe Rekenkamer is er voor 2023 geen commissie ingesteld die de VV adviseert over de jaarstukken. De VV heeft een werkgroep Auditcommissie ingesteld die onder andere als doel had advies uit te brengen over de jaarrekening van 2023 waarbij de methode Duisenberg gebruikt gaat worden. De werkgroep heeft bepaald dat de methode Duisenberg te omvangrijk is om in korte periode te gebruiken voor de jaarstukken 2023. Zij adviseert de nieuwe auditcommissie deze methode wel toe te passen voor de P&C-stukken 2024.

De Werkgroep Auditcommissie heeft op 10 april 2024 de concept-jaarstukken 2023 besproken. Deze stukken zijn toegelicht door de accountant. De werkgroep heeft het advies over de jaarstukken vastgesteld en dat luidt als volgt:

De Werkgroep Auditcommissie adviseert de verenigde vergadering de jaarstukken 2023 vast te stellen, met inachtneming van de in deze notitie opgenomen opmerkingen én adviezen.

Opmerkingen en adviezen

1. Algemene opmerkingen

- Het positieve resultaat over het boekjaar 2023 bedraagt € 3,7 miljoen (Resultaat na bestemming).
- De daling van de NSQ (netto schuldquote) heeft zich voortgezet en komt nu uit op 195% (kpi voor ultimo 2023 was 213%). Wat opvalt is dat de NSQ voor 2022 naar beneden is bijgesteld omdat de berekening in de jaarstukken 2022 fout was.
- De beschikbare weerstandscapaciteit ultimo 2023 bedraagt € 40,7 miljoen (2022: € 49,5 miljoen) en is meer dan toereikend in relatie tot de door Delfland zelf berekende risico's van € 25 miljoen. N.B.:

- Delfland streeft naar een ratio van tussen 1,0 en 1,4 en deze ratio komt nu uit op 1,6 (lager dan 2022).
- Het eigen vermogen is met € 3 miljoen toegenomen tot € 162,0 miljoen.
 - Aflossing, het afgelopen jaar is er voor het eerst afgelost op de langlopende FIXE leningen (ad € 20 miljoen). De leningenportefeuille bedraagt per 31 december 2023 € 605 miljoen. Er zijn geen nieuwe langlopende leningen aangegaan. De werkgroep adviseert om hierin voor de komende jaren wanneer er meer geleend moet worden, een duurzame strategie te kiezen waarbij tussentijdse aflossingen mogelijk zijn.
 - Een realistische raming van de investeringen blijft een aandachtspunt (begroting € 46,7 miljoen, Burap € 26,8 miljoen, rekening € 26,4 miljoen).
 - Subsidieoverzicht (aanvragen en verstrekkingen), is niet opgenomen bijlage bij de jaarrekening en is daardoor niet door de auditcommissie i.o. gecontroleerd.
 - De rekening commissie heeft in 2022 verzocht om de assets van Delfland te verbeteren. Bij de assetmanagementplannen is de tactische planning voor onderhoud en vervanging in lijn gebracht met de operationele activiteiten. Voor het watersysteem is baggeren hiervan een van de belangrijkste. Hiermee is er voldaan aan het advies van de rekeningcommissie.
 - De accountant is voornemens om bij deze jaarrekening een goedkeurend oordeel inzake de getrouwheid en de rechtmatigheid te verstrekken.

2. Adviezen van de werkgroep Auditcommissie n.a.v. de jaarstukken 2023

A) Gebruik van de jaarstukken

De jaarstukken zijn een belangrijk instrument voor de verenigde vergadering om haar controlerende functie uit te voeren. Ook zijn de jaarstukken belangrijk om aan belanghebbenden te verantwoorden wat Delfland heeft gedaan en wat de doelen van Delfland zijn.

De Werkgroep Auditcommissie wil daarom benadrukken dat de jaarstukken in duidelijke (klare) taal geschreven moeten zijn en begrijpelijk moeten zijn voor iedereen die ze gaat gebruiken. In de afgelopen jaren heeft Delfland al grote stappen gezet om duidelijke producten te leveren. Het viel de Werkgroep op dat nog niet het einddoel is bereikt en dit de komende jaren extra aandacht nodig blijft hebben.

B) Voorspellende waarde van begroting vasthouden

De Auditcommissie i.o. heeft geconstateerd dat de realisatie van inkomsten en uitgaven in 2023 dicht bij de (bijgestelde) begroting van 2023 is gebleven. De werkgroep Auditcommissie vindt dit een goede ontwikkeling omdat het vaststellen van de begroting binnen het budgetrecht een essentieel sturingsinstrument is. De begroting is een kaderstellend document waarmee de verenigde vergadering financiële en beleidsmatige kaders vaststelt waarbinnen het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden besluiten mag nemen. Het gaat over de voorspellende waarde van de begroting waarbij geldt: hoe groter de voorspellende waarde hoe beter. Bij eerdere jaarrekeningen was het algemene beeld dat de voorspellende waarde van begrotingen minder was. Dit jaar is dat dus flink verbeterd. Ook is er een vergelijkbaar beeld bij de investeringen. Aanbeveling van de Auditcommissie is om in de context van de voorziene grote uitgaven en investeringen in de komende jaren die voorspellende waarde van de opeenvolgende begrotingen bijzonder goed te bewaken.

C) Contractmanagement - bevindingen naleven aanbestedingsregels

Over het afgelopen boekjaar is een onrechtmatigheid geconstateerd in verband met het niet naleven van de aanbestedingsregels. Opdrachten zijn opnieuw gegund, terwijl alle verlengingsopties al waren aangewend. Daarnaast zijn er opdrachten onterecht via raamovereenkomsten uitgezet, terwijl de overeenkomst niet voorziet in de desbetreffende diensten. De accountant geeft aan dat dit bij 8 tot 10 opdrachten aan de orde is geweest. Zorgvuldig contractmanagement had deze onrechtmatigheden kunnen voorkomen.

De werkgroep constateert dat Delfland in voorgaande jaren een goed trackrecord heeft opgebouwd als het gaat om de (Europese) aanbestedingsregels, derhalve kan deze onrechtmatigheid als incident worden gezien. Tevens blijft het bedrag van € 1,7 miljoen ruim binnen de normtolerantie van 1% van de lasten (door de verenigde vergadering vastgesteld), zijnde € 3,2 miljoen. De aanbeveling van de werkgroep Auditcommissie is om verbeteringen door te voeren in het contractmanagement.

D) Gebruikersrechten IT

Bij een door Deloitte in 2023 uitgevoerde IT-audit is vastgesteld dat bij de Financiële Eenheid (FE)¹ een senior financiële administrateur, aangesteld bij HHSK, was geautoriseerd voor de rol van functioneel beheerder van de financiële applicatie ProSa. Dit leidt tot risico's op het gebied van risicoscheiding.

Deloitte raadt aan om accounts met hoge rechten waar mogelijk te beperken en dergelijke rechten alleen toe te kennen aan de IT-afdeling. De FE en Delfland verrichten momenteel geen periodieke review van de gebruikersrechten en de autorisaties binnen ProSa. De werkgroep stelt voor periodieke reviews van gebruikersrechten in te stellen om de risico's te beperken.

Daarnaast is ook bewustwording van medewerkers belangrijk. Te veel rechten leidt tot extra verantwoordelijkheden en ook tot extra risico's voor de medewerker zelf. Het zou goed zijn dat medewerkers daarvan doordrongen zijn en observaties zelf aankaarten.

E) Memoriaalboekingen

In 2022 is geconstateerd dat de controlemaatregelen op memoriaalboekingen onvoldoende is. Het afgelopen jaar heeft de accountant geconstateerd dat de noodzakelijke controle maatregelen op de memoriaalboekingen zijn doorgevoerd.

Wij begroeten met instemming dat met betrekking tot de memoriaalboekingen de vereiste maatregelen zijn genomen. Wel vragen wij ons af of dergelijke risico's nu zijn uitgesloten. Vooral bij processen die niet volledig binnen de organisatie worden uitgevoerd, maar in samenwerking met andere instanties, is een gedegen controle een vereiste.

F) Personeelskosten

Dit jaar zien wij lagere personeelskosten door een hoog aantal vacatures (-€ 5,3 miljoen), maar ook hogere kosten voor inhuur personeel om vacatures te vullen. Daarnaast extra inhuur voor uitvoeren activiteiten en hogere inhuurprijzen dan begroot van 9,4 miljoen. Een belangrijk aandachtspunt om te kijken of de huidige externe inhuur omgezet kan worden in "vaste" aanstellingen.

¹ De Financiële Eenheid voert voor de hoogheemraadschappen van Schieland en de Krimpenerwaard (HHSK), Rijnland en Delfland de financiële administratie.

Met vriendelijke groet,

De werkgroep Auditcommissie:

Benjamin den Butter
Maarten Jansen
Nieske Dijkshoorn
Ronald Vuijk
Ide Opdam